

Behovsmelding fra Steinerpedagogisk nettverk Agder 2026- 2029

Steinerbarnehagene og steinerskolene i Agder har deltatt i nasjonalt nettverk for steinerpedagogisk kompetanseutvikling siden 2021. Tiltakene har vært finansiert av andre fylker (Oslo, Viken, Rogaland, Innlandet, Vestland, Trøndelag og Troms og Finnmark). Virksomhetene i Agder har kun delvis kunnet delta i nettverket grunnet manglende finansiering fra fylket, men har vært deltakende i digitale tiltak og ressurspersoner fra virksomhetene har deltatt i møtene i det nasjonale nettverket og på årlig nettverkssamling. Det er sendt behovsmeldinger til Agder fylke tidligere, men disse har blitt avslått grunnet at UH i partnerskapet er Steinerhøyskolen i Oslo. Etter samtaler med Udir, som bekrefter muligheter for deltakelse på tvers av fylker, og sett i lys av de nye retningslinjene for ordningen som ble vedtatt i januar 2026, melder nettverket på nytt behov til Agder og håper at Samarbeidsforum vil vurdere meldingen. Vi ser at de nye retningslinjene er åpne for samarbeid med andre kompetansemiljø enn UH i fylket, dersom lokale behov tilsier det.

Nettverket består av:

Virksomhet	Org. nr.	Kontaktperson	GSI/ BASIL
Stiftelsen Steinerskolen i Arendal	985458030	Anne Marit Sveen, daglig leder, anne.marit.sveen@steinerskoleniarendal.no	2404
Steinerskolen i Kristiansand STI	971539615	Guro Wasland, daglig leder, Guro.wasland@steinerskolen.no	1392
Alvejordet steinerbarnehage STI	971484179	Sissel Gilberg, styrer, post@alvejordet.no	30
Steinerbarnehagen Blåmann STI	979148038	Siv Winge Hansen, styrer, blamann@steinerbarnehage.no	35
Stjerneglimt steinerbarnehage STI	971483903	Renate Bai Stabell, styrer, stjerneglimt@steinerbarnehage.no	32

Nettverket har inngått partnerskap med Steinerhøyskolen og ønsker å fortsette dette samarbeidet for å styrke profesjons- og læringsfellesskapet innen steinerpedagogikk i barnehage og skole, lokalt og nasjonalt.

Samarbeidende UH

Virksomhet	Org. nr.	Kontaktperson	Epost
Steinerhøyskolen	971513470	Dagny Ringheim	dagny.ringheim@steinerhoyskolen.no

Behovsmeldingen er basert på lokale behov i hver virksomhet. Det felles behovet er å samarbeide med den eneste norske utdanningsinstitusjonen som har et fag- og forskningsmiljø innen steinerpedagogikk, og som tilbyr steinerpedagogisk barnehage- og lærerutdanning. Steinerbarnehagene og steinerskolene tilbyr en anerkjent alternativ pedagogisk retning, og har lokale rammeplaner og egen godkjent læreplan for grunnskole og videregående. Det er meldt behov i hver virksomhet om tiltak som fordyper den steinerpedagogiske egenarten. Deltakelse i nettverket prioriteres fordi

det er en viktig arena for å styrke det profesjonelle læringsfellesskapet innen det anerkjente pedagogiske alternativet som steinerpedagogikken utgjør. Steinerpedagogikken har et lite, og samtidig geografisk spredt, praksisfelt bestående av 46 steinerbarnehager med total omkring 650 ansatte og 33 steinerskoler med omkring 1100 ansatte og 1 utdanningsinstitusjon som tilbyr steinerpedagogisk utdanning.

Medvirkning:

Behovsmeldingen er blitt utformet basert på evaluering av tidligere kompetansetiltak. Evalueringen gjøres i kollegiemøter i hver barnehage og skole for alle ansatte, og i nettverket av barnehager og nettverket av skoler hvert halvår. Koordinator for nettverket nasjonalt og ressurspersoner fra utdanningen deltar på evaluerings- og planleggingsmøter. Behovet finnes hos alle yrkesgruppene i barnehage og skole, og evalueringer av tidligere tiltak har vist at det er et ønske om å fordype tema. Flere planleggingsmøter med hver virksomhet og høyskolen er planlagt om nettverket får tilsagn. Studenter og forelesere ved utdanningen har i sine evalueringer meldt behov for mer arbeid med praktiske og estetiske arbeidsmåter, og erfaringer fra tiltaket vil bidra til å utvikle utdanningen og gjøre den mer yrkesrettet.

Målgruppe:

- alle ansatte i de tre steinerbarnehagene
- alle ansatte ved de to steinerskolene
- medarbeidere og studenter ved barnehage- og lærerutdanningen ved Steinerhøyskolen
- samarbeidspartnere fra andre kompetansemiljøer, som for eks PP-tjenesten, vil inviteres på lokale samlinger når det er naturlig

Prioriterte mål for kompetansetiltaket:

- styrke det profesjonelle læringsfellesskapet i hver virksomhet, gjennom å inkludere alle ansatte i kompetanseutvikling
- styrke det steinerpedagogiske profesjonsfellesskapet, gjennom samarbeid og erfaringsdeling med andre virksomheter i regionen og i det nasjonale nettverket
- styrke barnehage- og lærerutdanningen, gjennom tett samarbeid og utveksling med praksisfeltet
- styrke kunnskap om de pedagogiske begrunnelsene som ligger bak vektleggingen av praktiske og estetiske arbeidsmåter i barnehage og skole, gjennom samarbeid med fag- og forskningsmiljøet ved utdanningen
- øve ferdigheter og øke praktisk og estetisk kompetanse hos alle ansatte
- styrke samarbeidet mellom barnehager og skoler for å bidra til gode overganger mellom barnehage og skole

Måloppnåelse vil vurderes årlig på evalueringsmøte mellom virksomhetene og UH. I forkant av evalueringsmøtet arrangeres evaluering lokalt.

Tema for tiltaket:

Praktiske og estetiske arbeidsmåter i steinerpedagogikken

Bakgrunn for valg av tema:

Et kjennetegn på steinerpedagogikk er at praktiske- og estetiske aktiviteter vektlegges i lokal rammeplan og i Steinerskolens læreplan for grunnskolen og

videregående. I barnehagene brukes praktiske og estetiske aktiviteter i faste aktiviteter ukentlig og i aktiviteter som veksler med årstidene. I skolene er praktiske og estetiske metoder tverrfaglige arbeidsmåter i alle fag og på alle klassetrinn. Aktiviteter er i det kunstneriske for eksempel: maling, arbeid med form, håndarbeid og håndverk, sang, fortelling og skuespill. Innen det mer praktiske området er det sløyd, arbeid med metall, byggeprosjekter, reparasjonsprosjekter, dyrking, hage- og dyrestell og matlaging. Elevene får fra mellomtrinnet også praktiske og estetiske fag på timeplanen, men i steinerpedagogikken er estetiske og praktiske arbeidsmåter en rød tråd i all undervisning og det er derfor et bredt behov for kompetanse innen ulike metoder og arbeidsmåter for både pedagoger, assistenter, ledere, Sfo-ansatte og spesialpedagoger.

Tiltakets varighet:

Vi søker om et tiltak i tre år, med 2- 3 samlinger hvert år lokalt og i det nasjonale nettverket av steinerbarnehager og steinerskoler.

Tiltakets innhold:

Tiltaket vil bestå av lokale samlinger, regionale samlinger og en nettverkssamling årlig for alle virksomhetene i landet. På samlingene arbeider vi praktisk og estetisk i ulike verksteder og kurs i samarbeid med fagmiljøet ved utdanningen. Basert på nyere forskning og erfaring fra praksisfeltet, vil vi diskutere og fordype hvorfor disse aktivitetene har en vesentlig plass i pedagogikken og på hvilken måte disse tverrfaglige aktivitetene bidrar til gode hverdager, god trivsel og godt miljø i barnehagen og skolen, og en god utvikling kroppslig, følelses- og tankemessig. Det vi i steinerpedagogikken kaller hode, hjerte og hånd.

Det er mye erfaring og kompetanse i praksisfeltet på praktiske og estetiske aktiviteter og arbeidsmåter. Tradisjoner som er utviklet i praksis med fokus på mangfold i metode. Erfaring om hvordan aktivitetene best gjennomføres i barnegruppene og i klassene deles med fagmiljøet og studenter ved utdanningen gjennom felles samlinger, samtaler, verksteder og seminarer. Tiltaket flytter mellom virksomhetene i nettverket, og hver virksomhets unike kultur for praktiske og estetiske aktiviteter/fag vil derfor bli kjent for nettverket og fagmiljøet ved utdanningen. Virksomhetene har ulike tradisjoner knyttet til geografiske plassering og ansattes kompetanse. Vi ønsker at kunnskapen skal være mindre knyttet til person, og mer kollektivt tilgjengelig i kollegiene. Gjennom tiltaket vil fagmiljøet ved utdanningen og studenter bli tettere knyttet til praksisfeltet og erfaringer fra samlingene vil bidra til å videreutvikle undervisning på utdanningen over tid.

Gjennom verksteder og kurs vil ansatte lære praktiske- og estetiske metoder og teknikker, samt kunne utveksle erfaring mellom barnehagene og skolene, og mellom barnehagene, skolene og utdanningen. En grunnleggende kunnskap er avgjørende for at den voksne går i gang med estetiske og praktiske aktiviteter med barna/elevene.

- 1 - 2 samlinger pr år regionalt med verksteder, dialog, metodikk og didaktikk innen praktiske og estetiske fag og erfaringsutveksling. Disse legges til plandager slik at alle medarbeidere kan delta.

- 1 samling med nasjonalt nettverk pr år. Her møtes alle steinerbarnehagene i Norge i ett nettverk og alle steinerskolene i Norge i ett nettverk. De nasjonale samlingene rullerer i de ulike regionene:
2026/27: Buskerud (barnehager) og Oslo (skoler)
2027/28 Oslo (skoler) og Trøndelag (barnehager)
2028/29 Østfold (skoler) og Vestland/Rogaland (barnehager)

Bruk av midler

Midlene til UH vil benyttes til tilrettelegging/planlegging av tiltak sammen med virksomhetene, gjennomføring av tiltak lokalt i hver virksomhet og på regionale og nasjonale samlinger. Reise- og oppholdsutgifter for ressurspersoner for deltakelse i møter lokalt og regionalt. Lokaler, servering og materialkostnader til samlinger.

Midler til eier benyttes til tilrettelegging/planlegging av tiltak i partnerskapet med UH, gjennomføring av lokale og regionale samlinger med kostnader knyttet til innhold, servering og materiell. Skolene og barnehagene har reise- og oppholdskostnader i forbindelse med deltakelse på nettverksmøtene for ressurspersoner fra hver virksomhet.

Egenfinansiering

Barnehagene og skolene bidrar med ressurser i tiltaket gjennom lønns- og vikarmidler til ekstra møter i forhold til planlegging og gjennomføring av tiltak, og til reise- og oppholdsutgifter på regionale og nasjonale tiltak. Egne midler brukes til materiell til verksteder og redskap/verktøy som kreves i for å implementere kunnskap fra tiltaket i praksis.

Evaluering av tiltaket

Tiltaket skal evalueres etter hvert seminar i hver virksomhet, for å kunne gjøre tilpasninger løpende. Viser evalueringene at tiltaket eller deler av tiltaket ikke fungerer etter målsetningen, vil det settes opp ekstra planleggingsmøter for å innarbeide tilbakemeldingen og videreutvikle tiltaket.

Hvert år møtes nettverket av virksomheter og fagmiljøet fra UH til evaluering av tiltaket (mai/juni).

Koordinatorfunksjon

Koordinator for det nasjonale nettverket er finansiert av nettverket i Oslo og Viken.

Vi svarer gjerne på spørsmål i forhold til tiltaket, tema og nettverket, dersom SAF ønsker utfyllende opplysninger.

Med vennlig hilsen

Anne Marit Sveen, Guro Wasland, Sissel Gilberg, Siv Winge Hansen og Renate Bai Stabell fra steinerskolene og steinerbarnehagene

Dagny Ringheim, prosjektleder ved Steinerhøyskolen, og Ninon Onarheim, koordinator for det nasjonale nettverket for kompetanseutvikling innen steinerpedagogikk